

Farmaseuttisen henkilöstön apteekkierä

Webinaari 27.5.2020

Apteekkien työnantajaliiton ja
Suomen Farmasialiiton yhteinen koulutus apteekeille

Farmaseuttisen henkilöstön työehtosopimuksen palkkaratkaisu 10.1.2020-31.1.2022

Apta ja SFL ovat 10.1.2020 päättyneissä tes-neuvotteluissa sopineet apteekkierän olevan osa kuluvan tes-kauden palkkaratkaisua.

Palkankorotus 2020

–1.5.2020 kaikille jaettiin 1,9 % yleiskorotus.

Palkankorotus 2021

–1.5.2021 kaikki saavat **0,8 % yleiskorotuksen.**

–1.5.2021 yleiskorotuksen lisäksi jaetaan **0,9 % suuruinen apteekkikohtainen erä.**

Apteekkierän historia lyhyesti

- Ensimmäinen kokeilu jo 1998
- Nykyisten jakosääntöjen mukainen erä jaettu
–2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2019
- Ammattitaidon kehittyminen, pätevyys, työtaidot ja –teho, oma-aloitteisuus, itsensä kouluttaminen tai erityisosaaminen ovat erän saamisessa avainasemassa
- Korostetaan paikallista ratkaisua, jolla erä kohdennetaan kulloinkin parhaiten suoriutuneille

Apteekkierän tavoitteet ja tarkoitus

- Apteekkierässä on kyse paikallisesti jaettavasta palkankorotuksesta
- Apteekkikohtaisen erän tavoitteena on palkita hyvä työsuoritus
- Tarkoituksena on palkita henkilö mm. seuraavista asioista
  - Ammattitaidon kehittyminen
  - Pätevyys
  - Työtaidot- ja teho
  - Oma-aloitteisuus
  - Itsensä kouluttaminen tai
  - Erityisosaaminen
- Jokaisen apteekin henkilöstöstä löytyy yksilöllisiä eroja näissä asioissa.

Liitojen suositus erän jakamisesta

- Suositus on, että erän saajiksi valikoituu noin puolet apteekin farmaseuttisesta henkilöstöstä
  - Jos farmaseuttisen henkilöstön määrä on vähäinen, voidaan tästä suosituksesta poiketa, tällöinkin tarkoitus on ettei summaa jaeta tasan kaikille.
- Liittojen tarkoituksena on, ettei tasajakoa käytettäisi vaan henkilökohtainen menestyminen työtehtävässä otettaisiin huomioon ja jaettavien erien suuruudet vaihtelisivat.

Apteekkierän pohjana oleva ”potti”

- Apteekkierän pohjana oleva jakopotti saadaan selville seuraavasti:
- Laskennan pohjaksi otetaan marraskuun 2020 mahdollisimman normaali kuukausi- ja tuntipalkkojen yhteismäärä
  - Ensin on selvitettävä ketkä farmaseuttisesta henkilöstöstä ovat olleet työsuhteessa 30.11.2020 ja mikä on heille maksettujen palkkojen yhteissumma.
    - Pääapteekki ja sivuapteekki ovat yksi kokonaisuus
    - Mukana laskennassa ovat kuukausi- ja tuntipalkat, työaikalisät, su-korotukset, henkilökohtaiset ja työkohtaisuuslisät, lomapalkat ja apteekkierät
- Saadusta palkkasummasta lasketaan 0,9 % ja näin saadaan korotuksina jaettava kokonaispotti euromääräisenä.

Laskentapohjassa ei huomioida

- Marraskuussa maksettuja lisä- ja ylityökorvauksia
- Apteekin- tai sivuapteekin tilapäisen hoidon korvauksia
- Lomarahoja tai lomakorvauksia

Huomioitavat poikkeustilanteet

Hoitovapaa

- Hoitovapaalla olevan palkkaa ei huomioida, mutta hänen sijaisensa palkka huomioidaan, jos sijaisen työsuhde on voimassa 30.11.2020

Äitiysvapaan erotuspalkka

- Jos äitiysvapaalla olevalle maksetaan marraskuussa palkan- ja äitiysrahan erotusta koko kuukausipalkka huomioidaan laskentapohjassa, mahdollisen sijaisen palkkaa ei tällöin huomioida

Etukäteen maksetut lomapalkat

- Jos marraskuun lomapalkkoja on maksettu etukäteen lokakuussa tai joulukuun lomapalkkoja etukäteen marraskuussa, laskennassa otetaan huomioon vain henkilöiden normaalit kuukausipalkat marraskuulta.

Sairausajan erotuspalkka

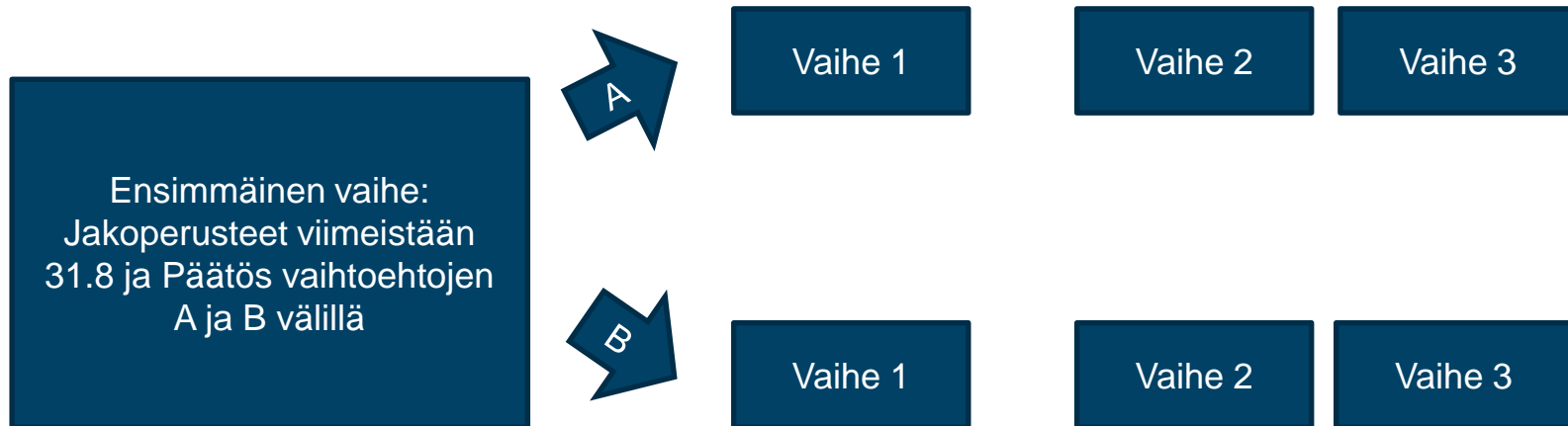
- Jos marraskuussa maksetaan palkan ja sv-päivärahan erotusta, koko palkka huomioidaan

Apteekkierän vaiheittainen jakoprosessi

- Neuvotteluosapuolet:
  - Luottamusmies tai
  - Yhdyshenkilö tai
  - Tai muu henkilökunnan valitsema edustaja
- Ennen prosessin aloittamista, apteekkari ja luottamusmies käyvät läpi apteekkierän jakosäännöt ja yleiset periaatteet
- Tämän jälkeen päätetään valitaanko apteekkarivetoinen malli A vai luottamusmiesvetoinen malli B

Kaavio apteekkierän jaosta

A – Apteekkari käy keskustelut työntekijöiden kanssa

1. Jakoperusteiden määrittäminen
2. Keskustelut työntekijöiden kanssa ennen erän saajista päättämistä
3. Selvitetään palkankorotuseriän suuruus ja päätetään jaettavat euromäärät

B – Luottamusmies käy keskustelut työntekijöiden kanssa

1. Jakoperusteiden määrittäminen
2. Keskustelut työntekijöiden kanssa ennen kuin LM tekee esityksen erän saajista apteekkarille
3. Luottamusmies ja apteekkari neuvottelevat jakoesityksestä

Ensimmäinen vaihe (A ja B)

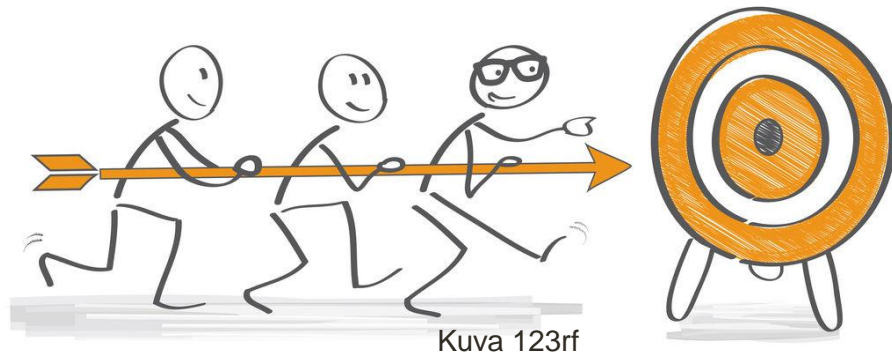

Ensimmäinen vaihe (A ja B -mallit)

- Päätetään jakoperusteet
- Apteekkari ja luottamusmies keskustelevat jakoperusteista ja erän saajien lukumäärästä.
  - Kuinka montaa perustetta käytetään, kuinka moni erän saa
  - Jos jakoperusteista ei päästä yhteisymmärrykseen, apteekkari päättää ne
- Valitut jakoperusteet ilmoitetaan koko farmaseuttiselle henkilöstölle
- **Jakoperusteet tulee olla päätettynä 31.8.2020 mennessä!**
- Jakoperusteiden päättäminen mahdollisimman pian on tärkeää, jotta jokainen työntekijä voi toimia valittujen jakoperusteiden mukaisesti ja pyrkiä saavuttamaan asetetut tavoitteet mahdollisimman hyvin.

Jakoperusteet A-F

- A) Hyvä asiakaspalvelija
  - B) Erityiset vastuu- ja osaamisalueet
  - C) Ammattitaidon ja pätevyyden kehittyminen
  - D) Erityistä tai laaja-alaista ammattipätevyyttä omaavat henkilöt
  - E) Työyhteisön tiimihengen (positiivisen ja kannustavan ilmapiirin) luoja
  - F) Muu apteekin henkilökunnan tiedossa oleva toimintastrategian mukainen peruste
- Edellytyksenä on **hyvä henkilökohtainen suoriutuminen** jakoperusteiden mukaisessa tehtävässä
    - Jokaisella työntekijällä pitää olla aito mahdollisuus parantaa suoritustaan ja päästä siten valittuihin kriteereihin
    - Pelkkä tehtävän hoitaminen ei riitä

Toinen vaihe

- Toisen vaiheen aika on keväällä 2021 hyvissä ajoin ennen erän jakamista

Toinen vaihe

A

- Apteekkari keskustelee jokaisen työntekijän kanssa siitä miten
  - apteekissa on yleisesti jakoperusteiden tavoittelussa suoriuduttu
  - Miten työntekijä itse on omasta mielestään suoriutunut työtehtävistään ja miten hän on täyttänyt jakoperusteet

Toinen vaihe

B

- Luottamusmies keskustelee farmaseuttisen henkilöstön kanssa
  - LM toteaa kokonaispotin suuruuden ja ilmoittaa kuinka monelle erä on tarkoitus jakaa
  - LM ja työntekijät keskustelevat, ketkä täyttävät erän kriteerit parhaiten
  - Keskustelujen jälkeen, LM tekee apteekkarille esityksen erän saajista

Kolmas vaihe

- Seuraa hyvin pian vaiheen kaksi jälkeen

Kuva 123rf

Kolmas ja viimeinen vaihe

A

- Todetaan jaettava kokonaispotti
- Apteekkari päättää erän saajat ja kullekin jaettavan euromäärän
- Apteekkari tiedottaa ne ja käytetyt jakoperusteet työntekijöittäin luottamusmiehelle

Kolmas ja viimeinen vaihe

B

- Apteekkari ja luottamusmies keskustelevat luottamusmiehen tekemästä jakoesityksestä
- Apteekkari ja luottamusmies neuvottelevat kullekin jaettavasta euromäärästä
  - pyrkivät yksimielisyyteen
    - Ellei esityksestä olla yksimielisiä, apteekkari päättää jaettavat euromäärät ja niiden saajat jakoperusteiden pohjalta.
- Apteekkari perustelee jakoesityksestä poikkeavan päätöksensä luottamusmiehelle, ja tiedottaa hänelle erän saajat, jaetut euromäärät ja käytetyt jakoperusteet
  - Tällöin luottamusmies saa varmistuksen siitä, että on jaettu.

Esimerkki

- Apteekissa työskentelee 5 farmaseuttiseen henkilöstöön kuuluvaa työntekijää.
- Apteekkierä on päätetty jakaa kahdelle työntekijälle.
- Marraskuun palkkasumma on 18 000 €.
  - Tästä 0,9 % 162 €
    - A saa 1.5.21 yleiskorotuksen 0,8 %
    - B saa 1.5.21 yleiskorotuksen 0,8 % ja apteekkierää 66 €
    - C saa 1.5.21 yleiskorotuksen 0,8 % ja apteekkierää 96 €
    - D saa 1.5.21 yleiskorotuksen 0,8 %
    - E saa 1.5.21 yleiskorotuksen 0,8 %

Erän jakamisessa huomioitavaa

Jaosta laaditaan pöytäkirja

- Erän jaosta laaditaan pöytäkirja, johon merkitään
  - Erän saajat
  - Jakoperusteet
  - Jaetut summat
- Pöytäkirjasta annetaan kopio luottamusmiehelle
- Palkkasalaisuus on säilytettävä!
- Erän saajia ja jaettuja euromääriä ei julkisteta koko henkilöstölle, ilman saajan lupaa.
  - Kaikille kerrotaan jaetun erän suuruus, käytetyt jakoperusteet ja kuinka monelle erä jaettiin.

Selkeät perustellut jakopäätökset

- Selkeät perustellut päätökset
  - Auttavat työntekijöitä ymmärtämään miksi erä ei tällä kertaa osunut omalle kohdalle
  - Auttavat poistamaan epäoikeudenmukaisuuden tunnetta
- Mahdollisimman avoin ja läpinäkyvä prosessi on kaikkien etu
- Henkilökunnan keskeiset arvuuttelut kuka sai ja kuka ei, olisi hyvä pitää myös minimissään.
- Sivuapteekeissa työskentelevät huomioidaan erän jakamisessa kuten pääapteekitkin
  - Pohdittava erityisesti pienissä yksiköissä miten tavoitteiden saavuttamisessa näissä tilanteissa seurataan?

Miten toimitaan, jos sama henkilö jää toistuvasti ilman erää

- Jos joku työntekijä on jäänyt useamman kerran ilman erää
  - Apteekissa voidaan selvittää, onko asiaan mahdollista vaikuttaa perehdytyksen, opastuksen tai täydennyskoulutuksen avulla.
  - Pohdittava millaisesta lisäkoulutuksesta voisi olla apua?

Tilanteita, jotka herättävät kysymyksiä

- Voiko luottamusmies esittää erän jakamista itselleen?
- Voiko sairauslomalla oleva saada erän?
- Voidaanko perhevapaalla olevalle jakaa erä?
- Miten toimitaan, jos työntekijä on ollut jakoperusteiden tavoittelemisen ajan perhevapaalla?
  - Onko mahdollista ajatella työntekijän menestymistä näissä ennen perhevapaata?

Erän uudelleen jakaminen

- Mikäli apteekkierän saaneen työntekijän työsuhde päättyy (esim. irtisanoutumiseen) 1 vuoden kuluttua erän saamisesta, erä palautuu uudelleen jaettavaksi, kun asianomaisen henkilön työsuhde on päättynyt.
  - Tällöin apteekkari päättää kuka erän saa ja tiedottaa asiasta luottamusmiehelle
  - Erän uudelleenjako toteutetaan työntekijän työsuhteen päättymisen jälkeen seuraavasta palkanmaksukaudesta lukien.

Erän käyttäytyminen palkassa

- Erä on saajilleen osa henkilökohtaista kuukausipalkkaa
  - 1.5.2011 jälkeen jaetut erät eivät vähennä palvelusvuosiportaan vähimmäispalkan muutoksen mahdollisesti aiheuttamaa palkankorotusta
  - 1.5.2021 jälkeen jaetut erät suhteutetaan aina työaikaan, mikäli työntekijän työaika ja vastaavasti palkka muuttuvat apteekkierän jaon jälkeen

	Esimerkki 1.	Esimerkki 2.
Työaika jakohetkellä	115h/3vk	90h/3vk
Myönnetty erä	40€	40€
Uusi työaika	90h/3vk	115h/3vk
Uusi erän suuruus	$90/115 \times 40\text{€} = 31,30\text{€/kk}$	$115/90 \times 40\text{€} = 51,11\text{€}$

Lopuksi kertauksena aikataulu

- Jakoperusteet (A-F tai joku muu) on hyvä päättää mahdollisimman pian, mieluummin heti, viimeistään 31.8.2020 mennessä.
- Jaettava euromäärä (jakopotti) olisi hyvä pyrkiä selvittämään heti marraskuun jälkeen
  - Marraskuun palkkasumma, ja 30.11.2020 työsuhteessa olleet
- Keväällä 2021, esimerkiksi maalis-huhtikuun vaihteessa selvitetään erän saajat.
- Erä maksetaan saajille 1.5.2021 alkaen apteekin normaalina palkanmaksupäivänä.

Kiitos!

